

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551), zwane dalej „rozporządzeniem”, zostało wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 60 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Sprawiedliwości, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określił, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb sprawowania oraz formy nadzoru pedagogicznego, zakres danych gromadzonych na elektronicznej platformie nadzoru pedagogicznego, sposób i zakres dostępu do elektronicznej platformy nadzoru pedagogicznego osób realizujących zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego, nauczycieli, uczniów, rodziców i przedstawicieli organów prowadzących szkoły lub placówki, wykaz stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych w kuratoriach oświaty oraz w urzędach innych organów sprawujących nadzór pedagogiczny lub podporządkowanych im jednostkach organizacyjnych, kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacje osób, którym organy nadzoru pedagogicznego mogą zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz służących ocenie efektywności działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół i placówek.

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia wynika z dotychczasowych doświadczeń związanych ze sprawowaniem nadzoru pedagogicznego w formie ewaluacji.

W opinii środowisk i osób związanych z nadzorem pedagogicznym korzyści z realizacji tej formy nadzoru pedagogicznego są niewspółmierne do nakładu czasu i pracy koniecznych do przeprowadzenia badania ewaluacyjnego. Ewaluacja jest czasochłonna i generuje „biurokrację”, gdyż pomimo faktu, że przepisy prawa nie wymagają tworzenia na potrzeby ewaluacji żadnej dodatkowej dokumentacji, to w szkołach – w związku z ewaluacją, w szczególności ewaluacją wewnętrzną – często tworzone są dodatkowe sprawozdania, opracowania czy też zestawienia mające potwierdzić działania szkoły lub placówki w danym zakresie.

W wyniku nowelizacji rozporządzenia ocena jakości pracy szkoły lub placówki będzie dokonywana w ramach kontroli. Obecnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w ramach kontroli jest dokonywana wyłącznie ocena stanu przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz

innej działalności statutowej szkoły lub placówki. Rezygnacja z ewaluacji i włączenie obszarów pracy szkoły (dotychczas badanych w ramach ewaluacji) do zakresu kontroli pozwoli na ocenę działalności szkół i placówek nie tylko pod kątem zgodności ich działania z przepisami prawa, ale też prawidłowości realizacji procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły i placówki.

Kontrole planowe, tak jak dotychczas, będą prowadzone w wykorzystaniem arkuszy kontroli zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W projekcie rozporządzenia przewidziano, że czynności kontrolne prowadzone w szkole lub placówce w przypadku kontroli dotyczącej przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki nie powinny trwać dłużej niż 5 dni w ciągu kolejnych dwóch tygodni. Takie rozwiązanie zwiększa zakres swobody w ustalaniu ram czasowych danej kontroli z uwagi na jej tematyczny obszar i związaną z nim potrzebę prowadzenia określonych czynności, takich jak np. obserwacja zajęć, analiza dokumentacji, analiza informacji pozyskanych z wykorzystaniem narzędzi nadzoru pedagogicznego od rodziców, nauczycieli i uczniów, rozmowy z dyrektorem i nauczycielami w celu uzyskania dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących organizacji procesu kształcenia.

Nakład pracy przy opracowywaniu wyników kontroli dotyczącej przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki będzie większy niż w przypadku kontroli prowadzonych wyłącznie w celu oceny stanu przestrzegania przepisów prawa. W związku z powyższym w projektowanym rozporządzeniu określono dwa terminy przekazania protokołu kontroli dyrektorowi szkoły lub placówki – 7 i 14 dni roboczych, z tym że termin 14 dni roboczych odnosi się do protokołu z kontroli dotyczącej przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2021 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2014 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162).

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.